

Ca Nostra

* * * ANY SEGON, NÚM. 93 * * * SETMANARI POPULAR * * * INCA, 10 DE JORIOL DE 1909 * * *

"LA LLIGA DEL BON MOT,"

A LA DONA CATALANA

Ets poderosa, o dona! Un somris teu pot axecar del fanc lo cor que s'hi revolcava; una mirada dels teus ulls pot desbaratar un eczèrcit; la teua acció social pot salvar la patria.

Jo, se'ls teus secrets: jo t'he seguida pas per pas, desde quan assentada a la cadira dels teus pares retorçies la punta del devantal, escoltant lo remoreig suau d'aquell si tantes vegades repetit y tan nou sempre, fins quan assentada a la cadira del teu marit, com si fos al trono mes gloriós de la terra, y rodejada dels teus fills, que son ta millor corona, enfiles y desenfiles l'agulla d'apedaçar o fas trincar los buxets sobre'l cuxí de puntes. . . .

T'en recordes? . . . Ja fa molts anys. Un dia'l teu promés va entrar fumant a casa teua, y tu ab un rápit girar de cara y una contracció de fàstic, d'aquexes que les dones sabent eczagerar tan be, vas donarli a entendre la teua repugnancia pel tabac. . . Tu no ho sabs ben be lo que va passar, perque quan ell t'ho contava no mes t'ho prenies per una relació mes o menos verídica de mèrits pel teu amor; pero no't va enganyar, no: a casa seua y a sanc freda va renovar lo propòsit de no fumar mes, que havia fet devant de tu, quan va llançar lo cigarro y va apagarlo ab un cop de peu; y si sabies lo que va patir pera cumplir la seua paraula! si haguesses pogut serne testimoni d'aquelles tentacions violentíssimes, quan acabant de dinar, instintivament, per la força de la costum, posava la ma a la butxaca buscant la cigarrera que no hi estava, y quan entré'ls amics fumadors aspirava aquell perfum tan grat y s'encantava contemplant les blavinoses espirals del fum que jugava y s'esvania entre'ls raigs del sol que entraven pel balcó! . . . Sabs que'l sostenia en la seua varonil fermesa, que li donava forces superiors a les de la vella costum? Lo teu amor, lo recort d'aquell gest de repugnancia, la esperança d'una recompensa que confiava del teu agrahiment. Ho ets de poderosa, o dona!

Vas ser esposa, y'l teu marit, conservant hàbits de la solteria, passava fora de casa moltes hores del descans, y encara que't contás devegades amorosament los epissodis de l'última excursió feta ab los amics y't regalás les pessas més garrides, mortes a la cacera, tu hi trobaves en falta a la teua llar lo sagrat

caliu que's produhex pel seguit contacte de dos cors enamorats y resguardats del vent de fora, y aguantaves heròdicament l'angunia que t'oprimia'l pit, fins que un dia't van delatar aquelles llágrimes que't baxaven galtes avall, caldejantles, encenentles com si fossen de plom fus. Desd'aquell dia'l teu marit va tornar a ser lo matex de quan te posava l'anell d'esposa, de quan agenollat al costat teu devant l'altar te promeíja amor llarc com la vida, y va saber resistir valerosament les brometes dels amics que us veyen passar agafats del bras, y escampant arreu perfums de ditxa. . .

Y vas ser mare. Un amor indigne, una passió funesta abrusava'l cor del teu fill gran. Lo pare ja havia esmussat totes les armes en un seguit combat de quatre mesos. Ni promeses ni amenaces havien conseguit obrirse pas per aquell pit de roca y bronzo, quan tu vas intentar l'última prova. . . Que hermosa que estaves, que sublim en aquell moment! . . . La veu te tremolava, tenies los ulls humits y's sentia distintament lo panteig de ton cor de mare despreciada, y fent puntetes pera arribarhi be, posant tota l'ànima als teus llabis, que s'encenien com dos carbons, vas clavarlos a n'aquell front tacat de baxeses y's va sentir l'espetic d'una besada que desvania'l maligne encís, penetrant fins les entranyes, fent saltar troços de cor, pero dignificant, salvant un'ànima. . .

Si tu volies, o dona poderosa, o dona catalana, la blasfemia embrutidora, les paraules incultes que profanen la nostra llengua y que insulten els teus sentiments delicadíssims, desapareixerien per sempre mes de casa nostra. Deu t'ha donat pera conseguirho la eloqüencia del teu gest; les llágrimes dels teus ulls y'l foc abrusador dels teus purs llabis.

LO NOSTRE PÀ

De llunyes terres lós fruyts nos venen,
extranys queviures la moda ns dú;
d'aytals fineses,
¡Oh Pà de casa! ¡Lo rey ets tú!

Bresca pagesa, que jamay cansa,
conhort del pobre, joy de l'infant,
arrèu hont entras
s'hi sent la flayre del teu encant.

De ton bon ésser y de tes gracias
lo nostre poble tan devot n'es,
que al caure en terra,

jamay t'aixeca sens ferte un bés.

Jamay a taula, lo cap de casa
als fills que'l volten donará pá,
si, ans de partirlo,
damunt sa crosta la creu no hi fà.

Flor de bonansa, la Poesia
t'envolta y serva baix son mantell;
y ets des de'l nexer
etern poema de tot lo bell.

La mare terra, gelosa't vetlla,
la pluja't banya, l'escalfa'l sol,
y al bés que't dona,
als camps verdeja ton borriçsol.

¡Ja ets d'esmeragda! ¡ja'l blau cel mires!
Ja ton bri tendre torna daurat.

Ja flors de grana
naixen y viuhen al teu costat!

Folgant ab elles lo vent ne gronxa
l'estol d'espigues que t'han nascut;
plenes y rosses,
pe'ls cims gallejen sa joventut.

Perdius y guatlles, moixons y aloses
¡cóm te festejen d'ací y d'allá!
Tú ab cor de mare
a cap n'esquives ¡per tots ets grá!

¡Jorns d'alegría! ¡dolces gaubanses!
¡Bells clars de lluna! ¡Ones de sol
aus y roselles,
¡fresques besades del ventitjoll!

Lo Juny que arriba, tot ho arrebossa
brandant enlayre la corva fals,
en plena vida
de tes belleses primaverales.

Mes la segada no't descoratja
sabs bé l'altesa del teu destí,y ab só de gloria

ta llarga espiga ne canta axi:

La fals traydora
bé pot occirme,
bé pot punyirme
ni plany ni quexa de mi exirá;
sé que apilada
seca y lligada
¡jo seré Pá!

Llensada á l'era
podrán xafarme
fins desgranarme,
ni planys ni quexa de mi exirá;

*sé que batuda, groga y cayguda
jo seré Pá.*

*Y, al forn reclòsa,
quan ja finida
sembli ma vida,*

*al foch mon càntich més ferm serà:
sé que 'l martiri
m'ha de fe'l lliri
que al cel s'axeca demunt l'altú.*

DOLORS MONCERDÀ DE MACIÀ.

GRAN MITÍ SOCIALISTA

Dins una sala il·luminada per tres o quatre quinqués fumosos, s'hi ha replegada una corantena d'homes; s'hi sent olor de sola y de burbayes fresques; axò vol dir que hi dominen els sabaters y els fusters.

Se son reunits perque ha de parlar un companyero vengut de fora vila que diuen que ho fa bé ferm. Demunt la porta d'entrada hi ha un lleterero que talment diu: *Sociedad republicana y obrera*. Demunt la taula de la presidència hi ha un cartell, ab aquesta inscripció: *¡Viva la emancipación!* Presideix l'acte un punt que un temps va ésser escrivent de la Sala y ara diuen que per no estar sense ferres se menja els coïsos.

Devers un recó de ma dreta hi ha un grupat de jovensans que están un si, es no es, de berbes y pareix que tot ho prenen en riure, ... però comensa l'acte.

L'ex-escrivent s'axeca y mitg. retgirat diu ab veu tremolosa:

—¡S'obri la secció!

Y pega capada a n-el companyero foravilè, que li vol dir:

—¡Estíret dels trunfos!

Espectació.

—Señores, digo, compañeros. No se estrañen Vds. que no hable muy claro el español, porque no he estudiado muchos libros. ...

Els del recó:

—¿Y els de la Sala, que no vos serviren?

—¿Qui es qu'ha dit axò? pregunta el president tot amoscat.

—Aquests del recó de ma dreta; responen varies veus.

—Es hora de callar, y el qui no l'hi agrada que no'n meng.

—¡Ben dit!

—¡Fuera! ¡Treilos defora!

—¡¡Orden!!

Se fa un silenci... relatiu, y continuá el companyero contractat.

—Porque nosotros los republicanos y socialistas nos reunimos aquí para emancipar á los *trebacadores*...

—¡Bien! ¡bravo!—Bambelletes a té qui té.

—L'orador tot enardit: ¿que es el pueblo? ¿que es la burguesía? ¿que es el obrero?

—¡Un homo que te ofici y benefici!; crida un del recó de ma dreta.

—Ja hi tórnam ésser? el president.

Se mou una saragata de tots els dimonis y hi ha ofertes mútues de posarhi les mans. Mentres tant l'orador foravilè, beu un glopet d'una aigo que té un clor y sabor ben ardent. Se torca en l'enrevés de la ma.

—Vos, veyés si acursau un poc, que si no...

axò es el consell del president al *compañero* de tanda.

—¡Compañeros! La primera *obligación* de todo obrero *autónomo* ha de ser la desnivelación social, esto es, repartirse lo poco que hay. ...

Un des recó, fa es mox ¡Miau! y com si axò fos estada la senyal de la batalla, s'hi mou una cridadissa y un renou tal, que ja se fan trons del foravilè y del seu discurs, y aquest vuy, y aquest no vuy es repartexen mansbelletes a balquena, no sense qu'en toquin un parey a un dels quinqués que cau demunt el president y el posa be, pero be de petróleo.

El president s'axeca, y ampena d'aquí, y colsada d'allà, s'envá just un cohét de cap a n-el recó de ma dreta y s'embotona a grapedes ab aquell que ha aludit a n-els llibres de la Sala, y... tanta sort que passava es cabo dels civils y just ab una atxém escampa aquell esbart de *estornells* cada's-cú a ca-seua.

L'endemá el periòdic de la colla qu'es publica a la capital, du un *telegram*: de son *actiu* corresponsal que diu axí:

Gran mitin socialista.

Compañero X. arrebatador, arrastró auditorio mayores explosiones entusiasmo.

Jornada provechosa partido.

El pueblo es nuestro.

Y un que hi era y ho llegeix, exclama: ¡Pobre poble! ¡Pobres obrers!

El sen Joan.

LA MASONERIA Y LA MUJER

Hablar de la Masonería parecería inútil y fatigoso, sino fuera por los males que acarrean todos los días sus ataques á nuestra patria.

La Masonería, cuando llega á la cumbre de su influencia y de su audacia, ahoga las libertades, echa por tierra el edificio social.

En otro tiempo los indiferentes y los incrédulos se alzaban de hombros y se burlaban de este fantasma, creyéndolo efecto de imaginación: hoy es tan evidente el peligro masónico, que alarma á los más escépticos.

La historia política de los últimos años lo demuestra con toda claridad.

La perfidia de la secta masónica aparece en esta carta dirigida á una de sus Logias:

«Lo esencial, dice el . . . Piccolo Tigre, es aislar al hombre de su familia y hacerle perder sus costumbres del hogar... le agradan las largas charlas en el café y la holganza del teatro... arrastradle, engañadle, haciedle creer que es un personaje importante, fomentad que se aburra de su trabajo diario... y de esta manera, después de demostrarle cuán penosos son todos sus deberes, forjadle otro modo de vivir. Esta es la preparación á la gran obra que debéis empezar... Cuando hayáis insinuado en algunas almas la repugnancia á la vida de familia y á la Religión, estaréis más cerca de tener un masón más, dispuesto á filiarse en la Logia que le sea más vecina.»

«Es preciso que la mujer venga á nuestras Logias, decía en 1890 el . . . Levillón. Dos clases de personas pueden dar gran fuerza á la

Masonería: El maestro y la mujer. Tenemos que ganar á la mujer. Cuando ella nos tienda la mano, habremos vencido á nuestros enemigos.»

Para convertir á la mujer, para vencer sus escrúpulos, para arrancarla á la influencia de la Iglesia, los masones decretan fiestas á las cuales las convidan; conferencias, conciertos, espectáculos, fiestas familiares con el título de «Tenidas blancas...»

Dicen los masones: «Así emprenderá la mujer otro camino que el de la Iglesia. Le proporcionareis ocasiones de hacerse ver, de lucir sus vestidos y sus joyas y de mezclarse sin gastos á la alegría general.

Dolorosa y vergonzosa ejecución de esta moción de una Logia italiana:

Para derrumbar el Catolicismo, empeemos por suprimir á la mujer. Pero ya que tal cosa no es posible... ¡corrompámosla!

TRADICIONS POPULARS

MALLORQUINES

ES DO QUE DEMANA'L REY DAVIT A DEU (1)

El rey Davit diuen que damaná a Deu es do de tenir tres fiys, un que fos es més sabut del mon, un altre es més esforsegat, i s'altre es més hermós, pero no va dir: si convé.

Deu li concedí aquests tres fiys, que foren Salomó, Sansó (2) y Absalom. I hu va ésser Salomó s'homo més sabut que hi ha hagut may a n-el mon, i Sansó es més esforsegat i Absalom es més hermós; pero tots tres acabaren malament. A Salomó ses dones li feren perdre's Kyrie eleison; va ésser ferest. Sansó se fiá d'una donà de sa cuantra-part, que'l va traír i l'entregá a n-es contraris, que li tregueren els uys, i el feyen rodar a una sinia a punt de bistia retuda; i Absalom s'alsá contra son pare, per prendre'l sa corona, i va fer fetxada; i, com fogia demunt una mula, passa per devall una auzina, sa cabeyera que duya, llarga ferm, s'embarriolá pe'ses branques de tal manera que hi romangué penjat, i se va veure l'infern ubert abax d'ell, i hi pegá un capficó del dimoni.

No hi ha remey, el rey Davit, com demaná aquell do des tres fiys, havia d'haver dit: si convé.

Per axò, miremmoshi molt en so demanar còses a Deu.

ANTONI M.ª ALCOVER, PRE.

ESPOSICIÓN DE TREBALLS

ESCOLARS

Avuy matí, abans d'entrar en prempsa, som anat a veure de rempallada l'esposició que s'es uberta dels treballs escolars dels alumnes del *Col·legi Comercial Espanyol-Francés del Sagrat Cor*, d'Inca, que dirigexen els Germans de les Escolés Cristianes.

Baix l'arcada d'en mitx del pati del pes del bessó s'ha format com un pavelló endomassat y adornat ab olorosa murta, ayroses paumes y forsa de testis d'hermoses plantes, aont s'ha

(1) Ho contava sa gent véya a Manacor.

(2) Ja's sap que Sansó fou molt anterior a Davit. Se tracta d'un de tants d'anacronismes del poble

instal·lada l'esposició dels treballs litogràfics.

En l'invitació que ha tengut a bé enviarnos el Rnt. Germá Director, veim qu'es califica de *petita esposició*, la que nos ha sorpresos sobre manera al veure la multitud de dibuixos, mapes y caligrafies, trassats per atlots de 8 a 12 anys, que per la seva netedat y precisió son la millor alabansa de profesors y dexebles.

En la secció de dibuix lineal, son de veure la partida de plans de construccions de primer orde en ses respectives distribucions de dependencies tot baix l'escala mètrica. Si a tots els alumnes d'aquesta secció se pot donar bona nota els que descollen més son en Mateu Coli y en Nofre Alba.

No manco interessant resulta la secció d'escriptura ab los seus diferents caràcters que hi campejen que no pareixen tocats de mans, sobre sortint a n-ells, en Damiá Socías, en Nofre Alba, en Joan Ferrer, en Mateu Coli y en Joseph Vicens.

En la secció dels mapes no podem dir quins s'en desfan millor, tots están fets ab un esment tal, que creim que será lo que s'en durá més mirades y elogis dels visitants. El mapa de Mallorca es el qu'está més repetit en distintes dímensions.

L'esposició mereix esser visitada de totes les persones que s'interessen per la cultura de la joventut que puja, que ha de formar els homos de demá, y veurán com a n-aquell centre d'ensenyansa se dona sòlida instrucció qu'ha de resultar altament beneficosa per nostra Ciutat. Les persones que la visitin, no se olvidin de fulletjar els àlbums qu'han confeccionat els alumnes, aon hey trobarán composicions d'Aritmètica, traduccions del Francés al espanyol, problemes de geometria, exemples d'agrimensura, anàlisis gramatical, dibuix, mapes, models per el comerç etz. etz. que dona gust el veurerlos y qu'han d'esser una gran satisfacció pels pares a n-aquí están dedicats.

Rebien nostra enhorabona profesors y dexebles y avant s'ha dit, meam si encara se dirá que la Iglesia y sos fills fomenten l'oscurantisme.

FOTOGRAFIA DE NTRA.

SRA. DE LLUCH

En l'esposició de pintura del fotògraf D. Bartomeu Payeras, hi ha dins rica vasa, una preciosa fotografia de famany natural de Ntra. Sra. de Lluch, que crida poderosament l'atenció de les moltes persones que van a visitar-la.

El Sr. Payeras, encarregat d'impressionar totes quantes fotografies se despatxen a n-el Santuari de Lluch, ab lo seu projectiu d'última perfecció y ab los seus retocs de son ull d'artista, ha lograt ab aquesta derrera impressió de nostra Moreneta, dexar una obra hermosíssima, de relleus en perspectiva, qu'ha d'agradar a n-els més escrupulosos y esci-gents en aquesta classe de treballs. Però a n-aquí ha d'agradar més es a n-els grans devots de la Mare de Deu de Lluch, que al veure tan acabada fotografia, s'han d'apresurar a adquirir-la per fer presidir llurs cases en la figura d'aquella qu'es la Reyna de Mallorca.

Escapulons

SOCORS A MESSINA.—El president del Comitè ha entregat el resultat de les cantitats entregades ab destí als desgraciats del cataclisme, en quin hi figuren les suscripcions dels estrangers en la forma següent:

Inglaterra, 3.000,000 de francs; República Argentina, 2.000,000; Alemanya, 2.000,000; França, 1.500,000; Estats Units, 1.500,000; sens comptar nous socors d'altres especies. El Govern italiá ha votat 40 millons per les necessitats immediates, més altres 70 millons pera emplear durant dos anys pera restablir tots els serveys.

El Vaticá ha rebut de diferents estols catòlics 6.300,000 francs que ha manat distribuir pe'ls Bisbes de Cecília y Calabria.

El total complet del moviment mundial es de 23.300,000 suscrits al estranger. 110.000, 000 pel Govern italiá y 6.300,000 pel Vaticá.

De moment s'han gastat les següents sumes; 4.000,000 de francs pels refugiats de Messina y Regió; 2.000,000 pera que'ls refugiats puguen continuar els estudis; 1.800,000 pera les viudes; 3.000,000 pels orfes; 1.750,000 pels esguerrats; 2.300,000 pels obrers y artesans arruinats pel cataclisme; 4.700,000 pera construccions y alimentació immediata dels damnificats; 1 milló pels damnificats de diferents professions y 8 millons pera l'educació dels orfes.

Els socors que actualment resten a disposició del Comitè sumen 78,614 francs, sens contar els 70 millons del Govern italiá y els recullits pel Vaticá.

LA LLIGA DEL BON MOT ha enviat a tots els mestres, Societats y Periòdics de Catalunya y Balears, circulars convidantlos a cooperar en la obra de cultura qu'ha emprés. Desitja fer constar que qualsevol persona o entitat que no ho hagi rebut, de qualsevol idea o color, se doni per invitada ja que l'únic límit de la propaganda de la Lliga es el límit mateix geogràfic de la llengua Catalana y el sol motiu de la misió será defecte dels anuaris o llistes consultades,

A tots prega que enviin la adhesió en la forma que creguin més oportuna al domicili de la Lliga Montesión 3 baxos Barcelona. Les hores d'oficina son de 5 a 8 del vespre, esceptuant els dies de festa.

ITALIA.—El R. Pare Adriá Antoni Franciscá ha presentat a n-el Ministre de l'Industria un aparell automàtic per evitar els topaments de trens; se funda en el principi de la telegrafia sense fils. Tota la premsa italiana s'en ocupa fent grans elogis d'aquest beneficis invent.

FLASTOMADOR.—Un miner de Bousiére-aux-Danes, estant un diumenge a n-el cafè burlanse de tots els qui havien anat a Missa, digué: «Deu no existeix, y s'hi ha Deu, consent que m'esclafi demá». Ell el dia següent quant comensava la feyna en la mina s'esbaldregá un tros quedant ell engrunat de vall y morint a l'acte.

Aquesta terrible casualitat impresioná fòndament a tots els miners y a la població entera, que va veure ab això un càstic de la Providencia al flastomador del dia abans.

CERTAMEN LITERARI-ARTÍSTIC-MUSICAL.—Se celebrarà en la ciutat de Santiago de compostela en honor del Seràfic Patriarca San Francesc d'Assis, el dia 17 del vinent Septiembre.

Hem rebut son cartell; però la seva llargaria mos priva de poder publicarlo. Hi ha oferits vint valuosos premis a altres tant temes. Organisa dit Certamen la Venerable Orde Tercera de la Ciutat Compostelana.

Noves d'Inca

—Nostre amic y colaborador D. Miquel Ferrá torna esser a Mallorca, després de llarga temporada passada a Barcelona.

Sia ben vengut.

—Tenim entre nosaltres el suscriptor D. Jaume Domenech y Llompart, cultíssim Catedràtic del Institut de Teruel, qu'es vengut a passar una temporadeta a son poble natiu.

Que li sia agradable l'estada a son país.

—Les obres de la capella de nostro cementeri adelanten ferm, a fi de poderla tenir llesta per la festa de la Commemoració dels feels difunts.

—El jove Abvocat D. Jaume Gelabert, estimat colaborador de CA-NOSTRA, acaba d'esser aprovat en el tercer y últim exercissi en les oposicions de notaries vacants.

Li donam l'enhorabona.

—Molt lluida resultá la funció benéfica de dimars passat organizada per la Junta de Sta. Magdalena. Les hermoses é interessants pel·lícules, els treballs del ilusionista senyor Roussel y la divertida sarsuela que posaren en escena varis aficionats agradaren ferm a la concurrencia.

Se feren tres regalos, corresponent el rellotge despertador al núm. 325 que l'ha tengut la madona de Son Beltrán, viu carrer de Valella, la sorpresa al núm. 275 essent son amo un jove qui's presentá al acte, y el regalo humoristic al núm. 263 que encare no's estat presentat.

—A continuació publicam el programa qu'hem rebut de la festa qu'es ferá demá d'alt el Puig d'Inca.

«Programa de los festejos cívicos y religiosos, que se celebrarán en el «Puig d'Inca» el dia 11 Julio de 1909, en honor á Santa Magdalena.

MAÑANA.—A las 7, en la ciudad, pasacalles por la banda municipal y subida al monte.

A las 8, misa rezada en el Oratorio del pintoresco monte.

A las diez, solemnes oficios divinos en el mismo Oratorio con sermón por el Rdo. D. Juan Quetglas Pbro. y Vice-Secretario de Cámara.

Acto seguido música y cucañas.

TARDE.—A las 3, Rosario en el Oratorio.

Acto seguido carreras de hombres y niños, y á continuación baile al estilo del país, cucañas, carreras de bicicletas y suelta de globos, amenizando dichos festejos la banda de música.

AVISOS.—Desde la plaza de la Iglesia hasta la primera curva que hace el camino en la ladera del monte y vice-versa habrá un servicio de carruages, que empezará á las seis de la mañana continuando hasta después de terminados los festejos. El importe del pasaje tanto de ida como de vuelta será de 30 céntimos de peseta.

Dicho día, la «Fonda Janer», servirá en el edificio del expresado monte, comidas á la carta y cubiertos de 1'50 pesetas en adelante.»

BOLLETÍ COMERCIAL

Preus que retgiren dijous passat a n-el mercat d'aquesta ciutat:

		Pessetes:
Bessó.	el quintá de 00'00 a	98'00
Blat novell.	la cortera de 00'00 a	16'50
Xeixa id.	id. de 00'00 a	16'50
Ordi novell.	id. de 00'00 a	10'00
Ordi foraster.	id. a	09'00
Sivada.	id. a	07'00
Ídem forastera.	id. a	06'00
Faves novelles.	id. a	10'09
Ídem ordinaries.	id. a	17'00

AQUEST SETMANARI SE PUBLICA AB CENSURA ECLESIASTICA.

Cultura Popular

RUIXADORA "FIX,"

Heusquí, estimats lectors de L'ART DEL PAGÉS, una eyna de la que vos he de parlar ab'elogi, després d'haverla subjectada a totes las probaturas qu'ella permet.

Es la ruixadora «Fix» un utensili que no deuria faltar en cap casa de pagés una mica ben montada; donchs presta una munió de serveys d'utilitat remarcable, no solsament baix el punt de vista agrícola en general, si que també baix el de la higiene domèstica, en lo que atany a las personas y al bestiar, avuy tan indispensable en la vida rural, si's vol que las masias s'ajudin de tot alló que puga rendirlos hi positius beneficis, tals com la recría y multiplicació, portadas ab una mica d'intel·ligencia y bon cuydado.

Aquesta eyna de que vos vinch parlant, la poseheix l'Ajuntament de Barcelona en la secció de Jardins y Arbrat, baix la direcció del suscrit, y la usan també ja diferents particulars pera diversas aplicacions, tals com emblanquinar parets, desinfectar cuadras, galliners y corts de bestiar, banyar animals, ruixar plantas y en general pera netejar tot alló que convinga higienisar. Per tot aixó es perque la considerem recomerable pera'ls nostres pagesos, donchs aquestos múltiples serveys y altres que no se'ns aciden en aquet moment, la fan d'utilitat indiscutible.

N'hi ha de varias midas y cabudas y per consegüent de diferents preus. Desde la més manejible o individual y de poch preu, fins a la montada sobre rodas pera esser manejada per dos homes, pot escullir cada hu la que més li convinga pera l'objecte a que principalment vulga destinaria.

La circumstancia de tenir el canó de goma l'astant llarch y revestit per espiral de fil-ferro galvanisat, aixís com el canó de metall, també relativament llarch que units forman el raig d'acció o camp de treball de la ruixadora «Fix», además del pitó qu'escampa molt, fa que la feyna se conegui de debó tot seguit, per poc que l'operari's bellugui pera cumplir sa obligació.

Altra de las utilitats prácticas de la ruixadora «Fix», es la de poder emblanquinar ab such de calcs barrejat ab un insecticida ó desinfectant, ab la circumstancia, además de que aixís com ab els pinzells usuals no quedan las parets prou llisas, donchs sempre s'hi coneix el pas dels materials de que están fets, ab dita eyna queda perfectament escampada la calcs y sense cap grumol.

Acompaña a cada eyna una capseta ab algunas pessas de recambi y de servey més usual.

En resúm, la ruixadora «Fix» fá molta feyna y ben feta.

FRANCISCO A. TOBELLA

Del «Art del Pagés».

Dits... y fets

ACHARD Y UN DE LA «CASUALITAT»

Durant l'estada del célebre paissista Achard en París, aná a visitar-lo un lliure-pensador que li esposá com la cosa més natural son soperb escepticisme. Violentat son carácter, poc aficionat a llargues polèmiques, l'eminent pintor replicá lo millor que pogué al *filosof*, presentantli arguments. Admirador entusiasmada de la naturalesa, li descigué ses belleses afegint:

—Si Déu no es l'autor de tot axò, de qui se-

rá obra el món?

—Hi ha sobre'l particular varies opinions —contestá'l visitant—la casualitat, per exemple, explica bastant bé...

—Vaja,—interrompé l'artista — enreona com un burro.

—Cavaller, sou un insolent; ignorau potser que som professor y que algunes de les meves obres han estades premiades en distins concursos.

—¡Oh! ¿haveu obtingut premis? S'explica perfectament; la casualitat...

El *sabi* prengué'l capell y sortí fet un verí.

Entreteniments

Solucions als passa-temps del número passat:

Fuga de consonants:

Demá dematí, garrida,
s'hora que vos llevareu
a n-es portal trobareu
canyes y murta florida.

Endevinaya.—Una figa de moro.

La Bona Causa

Llibrería d'en MIQUEL DURÁN

BIBLIOTECA DEL DRET VIGENT.

Consta de trentatres volumens que representen altres tantes lleys fonamentals, además els reglaments y totes les disposicions qu'avuy están en vigor. Totes les materies están comentades, concordades, anotades y van precedides d'un estudi preliminar.

A pesseta el tom en cartó y 1'50 en tela.

Obra recomenable

Vida de la venerable Mare Sor Clara Andreu, Religiosa Gerònima a n-el Monastir d'Inca, ab un apèndix històric de nostra Ciutat per Mossen Joseph Barbari.

A n-els toms en rústica novament enquadernats s'hi es afegit el follet *Nuevo sepulcro de Sor Clara Andreu*, ultimament publicat y escrit per Mossen Nadal Garau, Canonge Doctoral.

Enquadernat en tela se venen a nostra Llibrería y a n-el Convent de Gerònimes d'Inca a 4'50 pessetes.

Encàrrecs,

prontítut

S'en fan seguit, seguit, per les principals llibrerías y centres editorials d'Espanya y l'Estranger, prova que's serveix bé y que poden confiar tots els encàrrecs que vulguen ab l'esperansa d'esser ben atesos.

Tinta doble negra

Provaula: es superior, procedent de la Casa ESCOFET, de Barcelona, a 5 reals el litre.

També n'hi ha de corrent que no es gens despreciable a tres reals el litre.

Recordatori

PELEGRINACIÓ MALLORQUINA
A LOURDES

Festes del cinquentenari de la derrera aparició de Maria Inmaculada.

(de 12 a 18 de Juliol de 1909)

PER MOSSEN S. G. Y S.

Aquesta obreta se ven al preu de 40 cèntims a nostra ADMINISTRACIÓ carrer de Mallorca, 1, Inca; y a Palma en les llibrerías religioses de can Guasp, carrer de Morey, y can Frau, de sa Costa d'en Brossa.

Llibres de Premis

S'han rebut gran varietat de llibres de regalo propis per obsequiar a sos dexebles els mestres d'escola, ara per final de curs a preus sumament módics. ¡Ala, a aprofitar l'ocasió s'ha dit!

Ja hu sabeu: carrer de Mallorca 1, Inca.

ALMACENES SAN JOSÉ

DE

Ignacio Figuerola

BRONDO 7-9-11 ESQUINA BORNE

LENCERIA, LANERIA GÉNEROS DE PUNTO, BISUTERIA, NOVEDADES, SASTRERIA Y CAMISERIA.

LA CASA MEJOR SURTIDA.

LA MÁS BARATA.

PRECIO FIJO

RESTAURANT DE LLUCH

Menú que será servit durant l'any jubilar.

PRIMERA CLASSE

2 sopes, 3 plats, dolç, fruita, pá y ví. pess. 4'00

SEGONA CLASSE

1 Sopa, 2 plats, fruita, pá y ví pess. 2'50

TERCERA CLASSE

1 Sopa, 2 plats, fruita, pá y ví pess. 1'00

Café, llet, xicolati, licors, etz.

Además, servici a la carta

CA-NOSTRA

SETMANARI POPULAR.

Preu de suscripció

Un trimestre, una pesseta per tot Espanya y doble a l'extranger.

Els obrers que nos ho demanin tendrán la suscripció per 20 cèntims mensuals, 2'40 l'any.

Desitjosa aquesta Administració d'escampar la bona lectura y que nostre setmanari estiga a l'alcans de totes les bosses, d'avuy avant, per 50 cèntims mensuals servirem 5 exemplars d'un meteix número, de manera que repartintse entre si els números cinc persones d'un meteix lloc, los vendrá a costar 10 centims mensuals.

Redacció, administració e imprenta: carrer de Mallorca, 1, Inca.